

- א. הסמכת שר הרווחה והביטחון החברתי להגיש לוועדת השרים לענייני חקיקה את טיוטת חוק השמות (תיקון מס' 9) (שם מאימוץ של קטין שהורו נפטרו), התשפ"ו-2026
- ב. טיוטת חוק השמות (תיקון מס' 9) (שם מאימוץ של קטין שהורו נפטרו), התשפ"ו-2026 - הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעת להחלטה

מחליטים:

- א. לנוכח היעדר שר פנים, להסמיך את שר הרווחה והביטחון החברתי להניח בפני ועדת השרים לענייני חקיקה (להלן – "ועדת השרים"), בהסכמת רשות האוכלוסין וההגירה, את טיוטת חוק השמות (תיקון מס' 9) (שם מאימוץ של קטין שהורו נפטרו), התשפ"ו-2026 (להלן: "תיקון חוק השמות") שיאפשר לקטין שאומץ לאחר שהוריו נפטרו לשמור על רישום שמות הוריו שנפטרו כשמות הוריו ועל שם משפחתם של ההורים שנפטרו, לצד שם משפחתם של הוריו המאמצים, בפרטי הרישום במרשם האוכלוסין, על מנת לקבל את אישורה של ועדת השרים לקידום הליך החקיקה.
- ב. 1. לאשר עקרונית את טיוטת חוק השמות (תיקון מס' 9) (שם מאימוץ של קטין שהורו נפטרו), התשפ"ו-2026, המצורפת.
2. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של טיוטת החוק.
3. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולחקדים את הדיון בהצעת החוק.
4. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

על פי המצב החוקי כיום, המעוגן בסעיף 5(ב) לחוק השמות, במקרה בו אומץ קטין שהתייתם ניתן לשמר בפרטי הרישום של הקטין במרשם האוכלוסין את שמו הפרטי ואת שם משפחתו של ההורה שנפטר ואולם, זאת רק במקרה בו הקטין אומץ על ידי בן הזוג של הורה השני או על ידי קרוב משפחה שהינו מאמץ יחיד. במציאות שנוצרה לאחר השבעה באוקטובר 2023 נותרו מספר ילדים שהינם יתומים משני הוריהם. על פי המצב החוקי כיום, כמתואר לעיל, קטינים אלו, ככל שהם מאומצים על ידי משפחה שבראשה בני זוג (במובחן ממאמץ יחיד), אינם יכולים לשמר, בפרטי הרישום שלהם, את שמות הוריהם שנפטרו ושם משפחתם. ברי, כי אין הצדקה מקצועית לאבחנה הנ"ל.

קטינים שהתייתמו משני הוריהם זקוקים לבית יציב ומכיל שיוכל לשקמם ולהפוך עבורם לעוגן חלף בית הוריהם. במציאות שנוצרה, הם גם זקוקים לאפטרופוס חוקי במקום אפטרופסיהם הטבעיים אשר אינם בחיים. אימוץ של קטין הינו חלופה מלאה להורות, ולכן, ככלל, הוא החלופה המשפטית והמקצועית המיטבית עבור קטינים ועדיף על פני אפטרופסות, שכן הוא מקנה להם בטחון ושייכות מלאים למשפחה אצלה הם גדלים ומעמיד את המאמץ כילדם של המאמצים לכל דבר ועניין, בשורה אחת עם ילדיהם הביולוגיים – הן בקטניות והן בבגירות (לדוגמא בהקשרי ירושה וכד').

מצבים של גידול קטין בשל יתמות פתאומית מאובחנים באופן מובהק מאימוץ קטין שנמסר לאימוץ בנסיבות אחרות שכן הקטין שהתייתם מכיר את סיפור חייו ואת פרטיהם המזהים של הוריו וגדל עם תודעת דמויות הוריו מולידיו במובן המהותי. במקרה זה ההורים הם חלק משמעותי בזהות הקטין וטובתו מחייבת כי תינתן לו האפשרות לשמר את פרטיהם גם ברישומים רשמיים. יצוין כי החשש מפגיעה בזיכרון המת – בדרך של מחיקתו מהמרשם של הקטין מונעת מחלק מהמשפחות כמו גם מהילדים לקדם הליך של אימוץ אשר, כאמור, הוא הסידור המיטיב ביותר עבור הקטין במצב כזה.

תיקון החוק יסיר את החסם האמור מפני אימוצם של קטינים על ידי זוג הורים ויקדם את טובתם של קטינים לצד שמירה על הכבוד הראוי לזכרם של הוריהם שנפטרו.

בימים אלו, למעלה משנתיים לאחר תחילתה של מלחמת "חרבות ברזל", עומדות משפחות המגדלות קטינים שהתייתמו משני הוריהם במסגרת אירועי המלחמה, בהתלבטות הנוגעת לאימוץ הקטינים. יש חשש כי היעדר היכולת לשמר את פרטי ההורים שנרצחו בפרטי המרשם של המאומצים יהווה חסם מפני בחירה בהליך של אימוץ, דבר אשר, כאמור, אינו תואם את טובת הקטינים ולפיכך יש דחיפות בקידומו של תיקון החוק כמוצע. כאמור, טובתו של הקטין הינה באימוצו על ידי בני הזוג המגדלים אותו מבלי שהדבר יפגע ברצונו ורצונם הטבעי לשימור שמותיהם של הוריו שנפטרו ושם משפחתם בפרטיו במרשם האוכלוסין.

בהעדר מענה הולם למצב זה בחוק הקיים, יש לפעול לתיקון החוק. תזכיר החוק הופץ ע"י שר הרווחה והביטחון החברתי להערות הציבור, זאת בהתאם להחלטת ממשלה מספר 3725.

לא התקבלו הערות מן הציבור לתזכיר החוק שהופץ ולפיכך ולנוכח הצורך אשר תואר לעיל, יש לקדם את הליכי החקיקה.

בהיעדר שר פנים, שהוא הגורם הממונה על ביצוע חוק השמות, לא ניתן להגיש את טיוטת החוק לוועדת השרים לענייני חקיקה. בהינתן כי ההיבטים המקצועיים הנוגעים לאימוץ במסגרת התיקון המוצע לסעיף 5 לחוק הינם בתחום המומחיות של גורמי המקצוע במשרד הרווחה והביטחון החברתי, מוצע להסמיק את שר הרווחה והביטחון החברתי להגיש את טיוטת החוק לוועדת השרים לענייני חקיקה, וזאת בהסכמת רשות

האוכלוסין וההגירה אשר אמונה על חוק השמות ועל ניהולו של מרשם האוכלוסין. בנוסף, בכפוף לאישור ועדת השרים, מוצע להניח את הצעת החוק על שולחן המליאה לקריאה ראשונה. נוכח המצב שתואר לעיל שבו ישנן משפחות המגדלות קטינים שהתייתמו מהוריהם העומדות בפני התלבטות הנוגעת לאימוצם, מבוקש להאיץ את הליכי הצעת החוק כמפורט בסעיפים 3-6 להצעה זו. זאת על מנת לאפשר את המשך הליכי האימוץ כסדרם לטובת הקטינים בהקדם האפשרי וללא עיכובים נוספים.

תקציב

אין

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם
עמדת רשות האוכלוסין וההגירה – מאשרים את ההצעה

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה
חוות הדעת מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית;

תחום פעולה עיקרי: 09 אחר

מגיש: שר הרווחה והביטחון
החברתי

ה' בשבט התשפ"ו
23 בינואר 2026

תזכיר חוק מטעם משרד הרווחה והביטחון החברתי

טיוטת חוק השמות (תיקון מס' 9) (שם מאימוץ של קטין שהוריו נפטרו), התשפ"ו-2026

1. תיקון סעיף 5 בחוק השמות, התשט"ז-1956¹, בסעיף 5 -

(1) בסעיף קטן (ב), במקום "קטין שאומץ על פי הוראות סעיף (1)3 ו-(2) לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (להלן – חוק האימוץ)" יבוא "קטין שאחד מהוריו או שניהם נפטרו ואומץ לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (להלן – חוק האימוץ)², על ידי קרוב משפחה של הקטין או בן זוגו של הורה", אחרי "הוריו מולידיו" יבוא "שנפטרו", אחרי "הורה מולידיו" יבוא "שנפטר", המילים "ביקש המאמץ אחרת או" – יימחקו והסיפה החל במילים "סעיף קטן זה לא יחול" – תימחק;

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) קטין כאמור בסעיף קטן (ב) שאומץ לפי חוק האימוץ על ידי מי שאינו קרוב משפחה של הקטין או בן זוגו של הורה, יקבע בית המשפט בצו האימוץ אם יישא הקטין נוסף על שם משפחת מאמצו את שם משפחת הוריו מולידיו שנפטרו ואם יירשם כשם הורה בפרט הרישום במרשם האוכלוסין שם הורה מולידיו שנפטר, וזאת לאחר ששקל בית המשפט את טובת הילד בהחלטתו כאמור."

דברי הסבר

כללי בהתאם להוראה הקבועה בסעיף 5(א) לחוק השמות, התשט"ז-1956 (להלן – החוק), עם אימוצו של קטין משתנים שם משפחתו ושם הוריו במרשם האוכלוסין, באופן שמשקף את המציאות החדשה שנוצרה בעקבות האימוץ, זולת אם קבע בית המשפט בצו האימוץ קביעה אחרת. כלומר, אם בית המשפט לא קבע אחרת, הקטין המאומץ מקבל את שם משפחת מאמצו, ובשמות הוריו במרשם האוכלוסין נרשמים שמות הוריו המאמצים.

סעיף 5(ב) לחוק מסדיר את קביעתם של השמות במרשם האוכלוסין במקרים ייחודיים של אימוץ על ידי מאמץ יחיד, לפי הוראות סעיף (1)3 או (2) לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (להלן – חוק האימוץ). סעיף זה חל במצבים שבהם אחד מהורי הקטין נפטר והמאמץ היחיד הוא בן זוגו של ההורה שנותר בחיים, או אם שני הורי הקטין נפטרו והמאמץ היחיד הוא קרוב משפחתו של הקטין ואינו נשוי. במצבים כאמור, ממשיך הקטין שאומץ לשאת, לצד שם המשפחה החדש, את שם משפחת הוריו מולידיו, וכן בפרט הרישום במרשם האוכלוסין נותר שמו של הורה מולידיו, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת מטעמים של טובת הילד. לאור האמור, החוק, בנוסחו כיום, אינו נותן מענה למצב שבו שני הוריו של קטין נפטרו והקטין מאומץ על ידי בני זוג שהם קרובי משפחתו, וכן למקרים שבהם הקטין אומץ על ידי מי שאינו קרוב משפחתו.

¹ ס"ח התשט"ז, עמ' 94.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 293.

יצוין כי הרציונל העומד בבסיס ההסדר הקיים, שלפיו במצבים של אימוץ בתוך המשפחה בשל פטירת אחד מההורים, נשמר שמם של ההורים המולידים במרשם האוכלוסין, באופן המשמר את זיכרונם כחלק מזהותו של הקטין ומסיפור חייו וחיי המשפחה שאימצה אותו, מתקיים גם במצבים שבהם הקטין נותר ללא הורה כלל ומאומץ על ידי בני זוג שהם קרובי משפחתו.

לעניין זה, יובהר כי קיימת חשיבות רבה בבניית מסגרת משפחתית יציבה עבור אותם קטינים, בדרך של אימוץ על כל המשתמע מכך, ובשל כך יש למנוע מצבים שבהם שאלת רישום שמות ההורים ושם משפחת הקטין, במרשם האוכלוסין, בעקבות האימוץ כאמור, תמנע ממשפחות לנקוט בדרך של אימוץ.

הצעת חוק זו נועדה לתת מענה למצבים שבהם ראוי לשמר את זכרונם של הוריו המולידים של קטין שהתייתם, באמצעות שמירה על שמות ההורים ושם משפחתם במרשם האוכלוסין. זאת, בפרט לאור התייתמותם של קטינים רבים מהוריהם, בעקבות מתקפת הטרור הרצחנית שהחלה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) והפעולות המלחמתיות שבאו בעקבותיה.

יצוין כי היעדר היכולת לשמר את פרטי הורי הקטינים שנפטרו במקרים הנוספים כאמור, בפרטי מרשם האוכלוסין עומד כיום כחסם בפני אימוצם של קטינים במצבים אלה. זאת נוכח הידיעה כי עם אימוצם יימחקו פרטי ההורים ושם משפחתם מרישומיהם של הקטינים באופן העלול לפגוע בזכרם של הנפטרים. חסם זה רלבנטי במיוחד בימים אלו, כשנתיים לאחר מתקפת הטרור הרצחנית כאמור, כאשר משפחות המגדלות קטינים שהתייתמו משני הוריהם נמצאות בהתלבטות בנוגע לאפשרות לאמצם, וזאת באופן שאינו תואם את טובת הקטינים.

סעיף 1

לפסקה (1) מוצע להשמיט את ההתניות הקיימות בסעיף 5(ב) לחוק השמות כיום, אשר מצמצמות את האפשרות לשימור רישום שמות ההורים המולידים ושם המשפחה למקרים מסוימים של מאמץ יחיד בלבד, כך שניתן יהיה לשמר גם את רישומם של שמות שני הורים שנפטרו גם במקרה של אימוץ שנעשה על ידי בני זוג שהם קרובי משפחה של הקטין. כמו כן, מוצע להבהיר כי הנורמה לעניין שימור שמות ההורים המולידים לאחר האימוץ, תחול רק במקרים שבהם האימוץ נעשה בשל פטירת הורים, בשונה מאימוצים אחרים שנעשים בשל חוסר מסוגלות הורית.

נוסף על כך, על פי הנוסח כיום סטייה מברירת המחדל של רישום שמות ההורה שנפטר יכולה להיעשות "אם ביקש המאמץ אחרת" או "אם הורה בית המשפט אחרת מטעמים מיוחדים של טובת הילד". עם זאת, בפועל וכן לפי הוראות חוק האימוץ, כל החלטה כפופה לטובת המאומץ (סעיף 1(ב) לחוק האימוץ), ומגיל 9 גם לרצון המאומץ (סעיף 7 לחוק האימוץ). לפיכך מוצע למחוק את המילים "זולת אם ביקש המאמץ אחרת" ולהותיר על כנה את סמכות בית המשפט לשקול סטייה מברירת המחדל אם מצא שנכון לעשות זאת בהתאם לטובתו של הקטין. יובהר כי הבחינה מה היא טובתו של קטין המועמד לאימוץ מגלמת בתוכה בחינה רחבה של רצון המאומץ, עמדת המאמץ וטובת המאומץ בראייה ארוכת טווח על פי נתוניו האישיים וצרכיו.

עוד מוצע למחוק את הסיפה של סעיף 5(ב) לחוק השמות, הקובע כי "סעיף קטן זה לא יחול אם ניתן צו האימוץ על פי הוראות סעיף 25(2) לחוק האימוץ", מאחר שהתיקון המוצע מיתר זאת.

סעיף 25(2) לחוק האימוץ מסמיך את בית המשפט, אם הוא נוכח שהדבר יהיה לטובת המאומץ ובהתקיים נסיבות מיוחדות, לאפשר אימוץ על ידי מאמץ יחיד לפי סעיף 3(2) לחוק האימוץ אף אם הורי הקטין לא נפטרו או שאין קרבה משפחתית בין המאמץ היחיד לקטין. ואולם, מאחר שההסדר המוצע בסעיף 5(ב) לחוק השמות מוגבל למקרים שבהם אחד מהורי הקטין או שניהם נפטרו וכאשר האימוץ נעשה על ידי קרוב משפחה של הקטין או על ידי בן זוגו של הורהו של הקטין, אין בהוראה האמורה כדי להשפיע על תחולת

ההסדר המוצע לעניין רישום שמות ההורים המולדים.

לפסקה (2) מוצע להוסיף את סעיף קטן (ג) אשר ייתן מענה למקרה חריג שבו קטין שאחד מהוריו או שניהם נפטרו והוא מאומץ על ידי אדם שאינו קרוב משפחתו ואינו בן זוגו של ההורה שנותר בחיים. במצב דברים זה מוצע כי לא תתקיים ברירת המחדל של שמירת שמות ההורה או ההורים שנפטרו ושם משפחתם, ובית המשפט יקבע אם יש לשמר את שם המשפחה ושמות ההורים כאמור בהתאם לטובת הילד.

יצוין כי כאשר האימוץ מתבצע על ידי קרוב משפחה של הקטין, מורשתו של הקטין ובכלל זה זהות הוריו המולידים, מהווה, בדרך כלל, חלק מהסיפור המשפחתי הכולל של הקטין וכן של המאמצים בהיותם קרובי משפחה של ההורים שנפטרו. לפיכך, במצבים אלה, שימור פרטי ההורים המולידים ושם משפחתם מהווה ברירת מחדל טבעית. לעומת זאת, במקרים החריגים שבהם הקטין מאומץ על ידי מי שאינם קרובי משפחתו לא מתקיים בהכרח הסיפור המשפחתי המשותף, ולכן נדרש בירור פרטני של נסיבות העניין.

בהתאם לכך, מוצע כי לא תיקבע ברירת מחדל של שימור פרטי ההורים ושם המשפחה לגבי קטין שאחד מהוריו או שניהם נפטרו ואשר מאומץ על ידי מי שאינו קרוב משפחתו ואינו בן זוגו של ההורה שנותר בחיים. במקרים אלה, מוצע כי בית המשפט יידרש לבחון, בכל מקרה ומקרה, את שאלת שימור הפרטים האמורים במרשם האוכלוסין בהתאם לטובת הקטין. במסגרת הקביעה האם לשמר את פרטי ההורים המיילדים ושם המשפחה יתחשב בית המשפט, בין השאר, בגילו של הקטין, בצרכיו, ברצונותיו וכן בקיומה של היכרות מוקדמת בין המאמצים לבין ההורים שנפטרו.

השפעת החוק המוצע על זכויות ילדים

הצעת חוק זו צפויה לקדם את טובתם של קטינים שהתייתמו משני הוריהם, בכך שהיא תאפשר את אימוצם, לרבות על ידי בני זוג, בלי שתיפגע האפשרות לשמר את זהותם האישית והמשפחתית. כמו כן, התיקון המוצע יסיר חסמים נורמטיביים להליכי אימוץ, כדוגמת חששם של בני זוג שהם קרובי משפחה של הקטין לאמצו עקב פגיעה אפשרית בזיכרונם של ההורים שנפטרו ובסיפור המשפחתי הכולל, ובכך תפחית את ההתלבטות בנוגע לאימוצם של קטינים אלה, באופן המקדם את טובתם.

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה :

הסמכת שר הרווחה והביטחון החברתי (להלן: "שר הרווחה") להניח בפני ועדת השרים לענייני חקיקה (להלן: "ועדת שרים") ובכפוף לקבלת תמיכת השרים, להניח על שולחן הכנסת לצורך הצבעה בקריאה ראשונה, את טיוטת חוק השמות (תיקון-שמו של קטין שאומץ בשל פטירת הוריו), התשפ"ו-2026 (להלן: "תיקון חוק השמות"), שעניינו שמירה על רישום שמות הורי קטין שהתייתם ושם משפחתם של ההורים שנפטרו לצד שם משפחת הוריו המאמצים בפרטי הרישום במרשם האוכלוסין, לאחר אימוצו של הקטין.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים :

ההצעה מבקשת להסמיך את שר הרווחה לקדם את הליך החקיקה של התיקון לחוק השמות אשר כיום קובע כי במקרה שאומץ קטין שהתייתם יישא הקטין, נוסף על שם משפחת מאמצו, את שם משפחתם של הוריו מולידיו וכן יירשמו פרטי הוריו במרשם האוכלוסין. זאת, רק במקרה בו הקטין אומץ על ידי בן הזוג של הורה השני או על ידי קרוב משפחה שהינו מאמץ יחיד. תזכיר החוק הופץ ע"י שר הרווחה להערות הציבור, זאת בהתאם להחלטת ממשלה מספר 3725 מיום 4.1.26. לא התקבלו הערות מן הציבור לתזכיר החוק שהופץ ולפיכך ולנוכח הצורך שיתואר להלן, יש לקדם את הליך החקיקה. לשם כך יש להסמיך את שר הרווחה להניח את טיוטת החוק בפני ועדת שרים ובמידה ותתקבל תמיכת הוועדה, להניח את הצעת החוק על שולחן הכנסת לצורך הצבעה בקריאה ראשונה.

במצב החוקי הקיים, ככל שהקטין שהתייתם יאומץ על ידי זוג הורים, אין הוא נכנס בגדר הסעיף הנ"ל, משמע אינו יכול לשמר, בפרטי הרישום שלו, את שמות הוריו שנפטרו ושם משפחתם. בכך, נוצרת אבחנה בין קטין שאומץ על ידי מאמץ יחיד לקטין שאומץ על ידי זוג הורים, אבחנה שאין לה כל הצדקה מקצועית. בשונה מאימוץ של קטין בשל סיכון שהיה מצוי בו מצד הוריו, במקרה של יתמות משני ההורים, הקטין לרוב מכיר את סיפור חייו, מזוהה עם הוריו מולידיו ומכיר את פרטיהם. לאחר השבעה באוקטובר 2023 ישנם ילדים שהתייתמו משני הוריהם. ההבנה המקצועית היא כי טובתם של קטינים אלה היא לגדול בבית קבוע ויציב בדרך של אימוצם על ידי הורים אשר יגדלו אותם כחלק בלתי נפרד ממשפחתם, זאת לצד הכרה בצורך שלהם לשמר את פרטי הוריהם אשר נרצחו שהינם חלק בלתי נפרד מסיפור חייהם וזהותם. מכאן נובע הצורך בתיקון החוק על מנת שהוראות חוק השמות לא ייצרו חסם מפני אימוצם של קטינים אלה מתוך חשש לפגיעה בכבוד הוריהם. בכך יתאפשר לקטינים הללו לשמר את פרטי הוריהם ואת פרטי מאמצם גם במקרה של אימוץ על ידי זוג הורים.

החוק האמור הינו בסמכות שר הפנים. בהיעדר שר פנים, לא ניתן לקדם את תיקון החוק המוצע על ידי השר שנושא החקיקה מצוי בסמכותו. בהינתן החשיבות המקצועית והדחיפות בשינוי החוק וכן בשים לב לכך שההיבטים המקצועיים הנוגעים לאימוץ במסגרת התיקון המוצע של סעיף 5 לחוק הינם בתחום מומחיותו של משרד הרווחה והביטחון החברתי, מוצע שהממשלה תטיל על שר

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

הרווחה להפיץ את תזכיר החוק לצורך התיקון האמור, בתיאום עם רשות האוכלוסין וההגירה אשר אמונה על חוק השמות ועל ניהולו של מרשם האוכלוסין. כאמור, שר הרווחה כבר הוסמך להפיץ את תזכיר החוק בהחלטת הממשלה מס' 3725 הנ"ל וכעת, נוכח המצב בו עדיין אין שר פנים, יש להסמיכו לצורך המשך הליכי החקיקה כנדרש.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם :

סעיף 31(ב) לחוק-יסוד: הממשלה קובע כי "הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר". בענייננו, אין מדובר בהעברת סמכות הדורשת אישור הכנסת, משום שסמכויות שר הפנים מכוח חוק השמות לא צפויות להצטמצם בעקבות הצעת ההחלטה, שעניינה הסמכה לצורך הנחת טיוטת החוק בפני ועדת השרים ובכפוף לתמיכת הוועדה, להניח את הצעת החוק על שולחן הכנסת לצורך הצבעה בקריאה ראשונה.

יצוין כי הסמכה של שר לצורך קידום הליך חקיקה בלבד, בחוק שמצוי בסמכותו של שר אחר, אינה תקדימית. סעיף 58 לתקנון הממשלה קובע כי "שר (להלן: "השר היוזם") הרואה צורך בחקיקה הנוגעת לתחום סמכותו של שר אחר (להלן: "השר הממונה"), יבוא בדברים עם השר הממונה". על פי הסעיף, השר היוזם רשאי לקדם הליכי חקיקה בהסכמת השר הממונה. אם לא התקבלה הסכמה, רשאי השר היוזם להעלות לסדר היום של הממשלה את הנושא לדיון עקרוני. ככל שמתקבל אישור הממשלה לקידום הליכי החקיקה כאמור, תונח טיוטת החוק בפני ועדת השרים על-ידי השר הממונה או, אם שני השרים הסכימו לכך, על-ידי השר היוזם.

במקרה שלפנינו אין מדובר במחלוקת בין השר שבסמכותו התחום לגביו מבוקש לקדם את הליכי החקיקה לבין השר היוזם, אלא במצב שבו מבוקש לקדם תיקון חקיקה בתחום סמכותו של משרד הפועל בהיעדרו של שר. כאמור, המשרד הממונה שותף להצעה ולהצדקות שהועלו לתיקון המוצע.

בהינתן הסדרה מנהלית קיימת בתקנון הממשלה המאפשרת לשר לקדם תיקוני חקיקה לחוק שמצוי בסמכותו של שר אחר בלא נסיבות מיוחדות, קל וחומר במקרה שלפנינו שבו מתקיימות נסיבות מיוחדות- היעדר מינוי לשר הפנים, וכן בהינתן הדחיפות לאפשר לקטינים שהוריהם אינם בחיים לסיים את הליך האימוץ ולהמשיך בחייהם בחיק המשפחה המאמצת תוך שמירה על כבוד הוריהם, אין מניעה משפטית בהסמכת שר הרווחה לקדם את הליך תיקון החקיקה, ככל שהדבר נעשה בהחלטת ממשלה. כאמור, תזכיר החוק הופץ להערות הציבור ולא התקבלו הערות מן הציבור.

יצוין כי בימים אלו, למעלה משנתיים לאחר תחילתה של מלחמת "חרבות ברזל" עומדות משפחות, המגדלות קטינים שהתייתמו משני הוריהם במסגרת אירועי המלחמה, בהתלבטות הנוגעת לאימוץ הקטינים ויש חשש כי היעדר היכולת לשמר את פרטי ההורים שנרצחו בפרטי המרשם של המאומצים יהווה חסם מפני בחירה בהליך של אימוץ, דבר אשר, כאמור, אינו תואם את טובת הקטינים ולפיכך יש דחיפות בקידומו של תיקון החוק כמוצע.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם :

לשכה משפטית - משרד הרווחה והביטחון החברתי

MaayanDa@molsa.gov.il | www.molsa.gov.il | קפלן 2, קריית הממשלה, ירושלים

טלפון: 02-6752586 | פקס: 02-5085580

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

עמדת היועץ המשפטי של משרד הפנים- אין מניעה משפטית

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה :

בכפוף לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לקבלת החלטת הממשלה.

ציפי בר-לב רועה

היועצת המשפטית של משרד הרווחה והביטחון החברתי